

سندرم تحریک بیش از حد تخمدان ها، به ورم و درد ناحیه تخمدان ها به دلیل تزریق داروهای هورمونی درمان کننده نازایی (لقاح خارج رحم یا آی وی اف) می گویند. این بیماری به دلیل تحریک و رشد تخمک در تخمدان ها ایجاد می شود. گاهی هم این سندرمک خود به خود رخ می دهد و ربطی به درمان نازایی ندارد. نشانه های سندرم تحریک بیش از حد تخمدان ها اغلب طی ده روز بعد از تزریق داروهای محرک تخم گذاری شروع می شود.

علائم این سندرم از خفیف تا شدید متغیر هستند که به تدریج بدتر شده و یا بهبود می یابند .

علائم سندرم خفیف تا متوسط :

درد خفیف تا متوسط شکمی که می رود و می آید. نفخ شکم با افزایش اندازه دور کمر، حالت تهوع، استفراغ، اسهال، احساس درد و ناراحتی در ناحیه تخمدان ها

علائم سندرم شدید:

افزایش سریع وزن (به عنوان مثال ۲ - ۳ کیلوگرم در یک روز و یا ۴/۵ کیلوگرم در ۳ روز یا بیشتر) ، درد شدید شکمی، تنگی نفس، سفتی یا بزرگی شکم، سرگیجه، تهوع و استفراغ شدید و مداوم، کاهش دفع ادرار و ادرار تیره رنگ

❖ علل :

علت سندرم تحریک تخمدان به طور کامل کشف نشده است. گرچه وجود سطح بالایی از هورمون گنادوتروپین جفتی انسان (هورمونی که معمولا در دوران بارداری تولید می شود) در بدن می توانند یکی از علل آن باشد. رگ های خونی تخمدان به طور غیر طبیعی به این هورمون واکنش نشان می دهند و شروع به نشت مایع می کنند. این مایع تخمدان ها را تحریک می کند و گاهی اوقات مقدار زیادی از آن به شکم منتقل می شود.

❖ عوامل خطر :

تخمدان های پلی کیستیک (تخمدان های بزرگ محتوی تعداد زیادی کیست کوچک که باعث خونریزی نا منظم قاعدگی، رشد موهای زائد و ظاهر غیر عادی تخمدان در سونوگرافی می شود).

• زنان جوان زیر ۳۰ سال

• افراد کم وزن

• مقادیر بالای هورمون استروژن در بدن قبل از تزریق هورمون گنادوتروپین جفتی انسان

❖ عوارض :

- تجمع مایعات در شکم و گاهی اوقات در قفسه سینه
- اختلال و عدم تعادل املاح بدن مثل سدیم ، پتاسیم و غیره
- لخته شدن خون در رگ های بزرگ و معمولا در پاها
- نارسایی کلیه
- پیچ خوردگی یک تخمدان
- پاره شدن کیست در یک تخمدان که منجر به خونریزی خطرناک می شود .
- مشکلات تنفسی

❖ تشخیص :

- معاینه بدنی بیمار توسط پزشک
- سونوگرافی
- آزمایش خون

مرکز آموزشی درمانی، بیمارستان سینا
شهرستان زرنند

سندروم تحریک بیش از حد تخمندان ها

گروه هدف: بیماران
واحد آموزش به بیمار

تاریخ بازنگری : زمستان ۱۴۰۳

- از داروهای مسکن مانند استامینوفن برای بهبود درد شکمی استفاده کنید، اما از مصرف ایبوپروفن یا ناپروکسن سدیم اجتناب کنید، زیرا این داروها می توانند در لانه گزینی تخمک نطفه دار، تداخل ایجاد کنند .

- در زمان بروز این بیماری از برقراری رابطه جنسی اجتناب کنید، زیرا ممکن است دردناک باشد و باعث پاره شدن کیست تخمدان شود .

- فعالیت بدنی سبک داشته باشید و از فعالیت های شدید اجتناب کنید.

- خودتان را هر روز وزن کنید و هر روز دور شکم تان اندازه گیری کنید و افزایش غیر معمول آنها را به پزشک اطلاع دهید.

- پوشیدن جوراب ساق بلند (جوراب واریس) برای کمک به جلوگیری از لخته شدن خون درمان در سندرم شدید

منبع:

ویلیامز، برونر سوارث ۲۰۱۸

❖ درمان :

این سندرم معمولاً به طور خود بخود طی یک یا دو هفته برطرف می شود، ولی اگر باردار باشید، کمی بیشتر طول می کشد. سندرم خفیف معمولاً خودبخود بهبود می یابد.

- تجویز داروهای ضد تهوع و مسکن یا هر دو
- معاینات بدنی مکرر توسط پزشک و سونوگرافی
- کشیدن آب اضافی شکم توسط پزشک با وارد کردن سوزن به داخل شکم) با بی حسی

❖ خودمراقبتی:

- اندازه گیری روزانه وزن و اندازه گیری دور کمر برای بررسی تغییرات شدید
- مصرف مناسب مایعات
- اگر علائم و نشانه های شما بدتر شد، با پزشک خود تماس بگیرید
- اندازه گیری میزان ادرار شما در کل روز (ثبت میزان دفع ادرار توسط بیمار)
- پوشیدن جوراب ساق بلند (جوراب واریس) برای کمک به جلوگیری از لخته شدن خون درمان در سندرم شدید